

Sygn. akt V KO 45/19

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **E. D.**

oskarżonej o przestępstwo z art. 239 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2019 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt VIII K [...]

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt VIII K [...] zwrócił się do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 k.p.k. z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Wystąpienie umotywowano tym, że oskarżona swoim bezprawnym zachowaniem miała zmierzać do wyłączenia od orzekania w sprawie prowadzonej w tymże Sądzie pod sygn. akt VIII K [...] przewodniczącego składu – sędziego SR M. K.. Sędzia ten na stałe orzeka w VIII Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w P., właściwym do rozpoznania sprawy oskarżonej oraz pełni tam funkcję zastępcy przewodniczącego wydziału. Okoliczności te, zdaniem występującego Sądu, mogą w odczuciu społecznym stwarzać chociażby nieuzasadnione przekonanie o braku warunków do bezstronnego rozpoznania tej sprawy i mogą wywrzeć ujemny wpływ na swobodę wyrokowania. Sąd zaznaczył także, iż

sędziowie innych wydziałów karnych tego Sądu powzięli pozaprocesowe informacje o zdarzeniu, co może stanowić podstawę ich wyłączenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Argumentacja Sądu Rejonowego jest nieprzekonująca i nie zasługuje na uwzględnienie. Jakiegokolwiek odstępstwa od ustawowej właściwości na podstawie art. 37 k.p.k. należą do wyjątków. Dlatego przepis ten, jako wprowadzający odstępstwo od chronionej konstytucyjnie zasady właściwości miejscowej sądu, nie może być interpretowany rozszerzająco. Zbyt liberalne stosowanie art. 37 k.p.k. niejednokrotnie mogłoby stanowić przyczynę nieuzasadnionego występowania z wnioskami o zmianę właściwości miejscowej, z zawołowaną intencją pozbycia się sprawy przez sąd właściwy [zob. S. Zabłocki, Przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości (art. 27 k.p.k.), PS 1994/7–8, s. 4 i n.]. Odstępstwo od ścisłej wykładni art. 37 k.p.k. powodowałoby, że na porządku dziennym byłoby zmienianie właściwości miejscowej sądu w tym trybie pod błahymi pretekstami, co prowadziłoby do paraliżu wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie SN z 15 stycznia 2003 r., IV KO 60/02, OSNwSK 2003, Nr 1, poz. 116).

Odnosząc się do argumentacji zawartej w wystąpieniu przypomnieć należy, że ocena wiarygodności zeznań świadka jest oczywistym i naturalnym obowiązkiem sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości a sam fakt, że świadek jest bezpośrednim przełożonym sędziego przewodniczącego składowi orzekającemu, nie stanowi podstawy do przełamania zasady właściwości miejscowej sądu. Nie ma powodu zakładać, że wszyscy sędziowie tego sądu nie są w stanie prawidłowo ocenić wiarygodności zeznań takiego świadka tylko z tego powodu, iż podlegają mu służbowo (zob. postanowienie SN z 2 kwietnia 2004 r., V KO 16/04, OSNwSK 2004, Nr 1, poz. 686). Sąd Rejonowy w P. należy do sądów z liczną obsadą stanowisk sędziowskich i trudno jest przyjąć, że żaden z tych sędziów, w tym także – spośród orzekających na co dzień w innych, niż karny wydziałach, nie daje rękojmi sprawiedliwego i obiektywnego rozstrzygnięcia nieskomplikowanej przecież sprawy oskarżonej, w której przesłuchanie w charakterze świadka SSR M. K. pozostaje – na obecnym etapie postępowania – wyłącznie w sferze przypuszczeń. Rolą art. 37 k.p.k. jest zabezpieczenie obiektywizmu i bezstronności sądu ale

dopiero wówczas, gdy inne instytucje służące temu celowi, np. wyłączenia sędziego, są niewystarczające. Dyspozycją tego przepisu objęte są, stanowiące zagrożenie dla bezstronności orzekania, sytuacje, w których sprawa dotyczy bezpośrednio całego sądu właściwego (rozumianego jako instytucja) lub jego wszystkich sędziów i ławników. Szczególne uprawnienie Sądu Najwyższego ingerujące w chronioną konstytucyjnie zasadę rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo aktualizuje się dopiero wtedy, gdy dla dobra wymiaru sprawiedliwości w danej sprawie nie jest wystarczające posłużenie się innymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania karnego i służącymi temu celowi instytucjami. W tym zakresie art. 37 k.p.k. nie może w szczególności zastępować instytucji wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na istnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności (art. 41 § 1 k.p.k.).

Nie znajdując żadnych podstaw do uznania, że dobro wymiaru sprawiedliwości może być w jakimkolwiek stopniu zagrożone w przypadku prowadzenia sprawy przez Sąd Rejonowy w P., Sąd Najwyższy odmówił przekazania tej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.